

Grootste vermogensfonds van Limburg investeert nu ook in natuur en landschap

Een gezonde leefomgeving, natuurinclusieve landbouw, landschappen die gekoesterd worden. Het Elisabeth Strouven Fonds gaat een deel van haar vermogen inzetten op groen.

Het is niet zo bekend, maar het Elisabeth Strouven Fonds zit al behoorlijk met de poten in de klei en de löss. Hoeve Nekum (Maastricht), hoeve Gasthuis (Bemelen) en de Wiegershof (Borgharen) zijn al jaren eigendom van het grootste vermogensfonds van Limburg. Driehonderd hectare natuur- en landbouwgrond is in handen van 'tante Lies'; de landerijen worden beheerd door ongeveer tachtig pachters, onder wie vier grote. Het afgelopen jaar is nog eens honderd hectare bijgekocht, onder meer in de omgeving van Vaals, Wijlre en Eijsden. Strategische aankopen, want het Elisabeth Strouven Fonds wil flink gaan investeren in natuur en landschap. Naast sociaal-maatschappelijke goede doelen en het steunen van kunst en cultuur, wil het fonds jaarlijks een derde divisie gaan subsidiëren: groen.

„We willen dingen ondersteunen die goed zijn voor de mensen en een gezonde leefomgeving hoort daarbij”, zegt bestuurder Dik Mol. „En we gaven minder geld uit dan we zouden willen. Dat klinkt plat, maar je wil het geld verantwoord uitgeven. Waar kunnen we er toe doen?”

De statuten zijn een paar jaar geleden al gewijzigd om meer investeringen in groen mogelijk te maken. Er is al een bescheiden aantal aanvragen voor natuurprojecten gehonoreerd, nu wil het fonds met de nieuwe koers naar buiten treden. Het is de bedoeling dat jaarlijks ongeveer een miljoen euro in natuur en landschap in Zuid-Limburg wordt geïnvesteerd.

Het is een intrinsieke wens. Zelfs de beleggingsportefeuille van het fonds – met een totaal vermogen van ongeveer 130 miljoen euro - wordt duurzaam en milieuvriendelijk aangepast. „We zijn nu 'lichtgroen', op korte termijn worden we 'middengroen' en uiteindelijk willen we 'donkergroen' zijn.” Een reeks van initiatieven staat op stapel. Zo wordt op een aantal plekken landbouwgrond omgevormd tot natuur. De huidige pachters worden gestimuleerd om zo milieuvriendelijk te boeren. Ook de aanleg van kleine landschapselementen als meidoornhagen wordt beloofd.

Elisabeth Strouven heeft al twee ondersteuningsfondsen: voor het Bonnefantenmuseum en philharmonie zuidnederland. Er wordt gewerkt aan de oprichting van een derde fonds voor natuur en landschap. Het aanplanten van hoogstamfruitbomen wordt gestimuleerd. De hoogstambomen zijn de afgelopen decennia veel uit het landschap verdwenen en vaak vervangen door gemakkelijker te oogsten laagstamfruit. Het fonds wil ook de instandhouding van bepaalde diersoorten stimuleren; zo is er al subsidie gegaan naar initiatieven voor behoud van de vroedmeesterpad, hazelworm en eikelmuis.

Jaarlijks komt er een paar ton beschikbaar voor burgerinitiatieven, zoals vlindertuinen of natuurspeelplekken. Dik Mol noemt als voorbeeld een wei die gepacht wordt door kinderboerderij Daelhoeve in Maastricht. Op de wei is een fruitgaard aangelegd met hoogstambomen die is aangelegd door mensen met een beperking. „En als het fruit rijp is zeggen ze tegen de buurt: 'jongens kom maar plukken want het is van jullie'. Een mooi voorbeeld van de verbinding tussen natuurwaarde en sociaalmaatschappelijke waarde.”

Dik Mol is verder erg enthousiast over een pilot die gestart wordt met natuurinclusieve landbouw. Een tijdje geleden was hij op bezoek bij een van de pachters van het fonds en hij schrok van de effecten van intensieve landbouw. „Die grond is echt dood. Er zit geen kevertje of regenworm meer in.” Het fonds is op zoek naar een boer die een partnerschap wil

aangaan om te onderzoeken hoe land bewerkt kan worden of vee gehouden kan worden op een zo duurzaam en natuurvriendelijk mogelijke manier. De kennis die opgedaan wordt bij de pilot moet ter inspiratie dienen voor andere boeren. „Want ‘Elisabeth’ houdt van boeren, maar niet van de manier waarop de landbouw zich ontwikkeld heeft.”

‘Sjariteit’ van Elisabeth Strouven Fonds

Het Elisabeth Strouven Fonds is vernoemd naar de oprichtster van het klooster op de Calvariënberg die zich ontfermde over armen en zieken. Het fonds is ontstaan uit het Burgerlijk Armbestuur, dat deed aan *sjariteit* (liefdadigheid). Het is het grootste fonds van Limburg, landelijk staat het op de twintigste plaats. Het vermogen van ongeveer 130 miljoen euro zit deels in beleggingen, deels in vastgoed. Zo is een aantal monumentale panden in Maastricht in handen van het fonds. Het landgoed bij kasteel Wijlre met kunstpaviljoen Hedge House is ook eigendom. Het fonds stimuleert sociaalmaatschappelijke goede doelen, kunst en cultuur. Daar komen nu natuurdoelen bij.